

Mikrobiom u atopického ekzému v praxi

MUDr. Nina Benáková, Ph.D.

Dermato-alergologie ImmunoFlow, Praha

Dermatovenerologická klinika, 1. LF UK, Praha

Fyziologicky tvoří kožní bariéra, kožní mikrobiom, složky nespecifické a specifické imunity funkční celek. Léčebné a preventivní ovlivnění atopického ekzému cestou obnovení správného kožního mikrobiomu je potenciální cestou k doplnění stávajících léčebných možností. Má ale svá úskalí, neboť kožní mikrobiom je individuálně specifický a v čase proměnlivý. V praxi jsou tomuto záměru zatím nejbližší postbiotika ve speciálních emoliencích.

Klíčová slova: atopická dermatitida, mikrobiom, emolienca plus.

Microbiome in atopic eczema in practice

Skin barrier, skin microbiome, components of non-specific and specific skin immunity build physiologically a functional complex. Therapeutic and preventive management of atopic eczema by restoring proper skin microbiome is a potential way for adjunction to existing therapeutic options. However, it has its pitfalls as the skin microbiome is individually specific and variable over time. In practice, postbiotics in special emollients are the closest to this aim, so far.

Key words: atopic dermatitis, microbiome, emollients plus.

Úvod

Atopický ekzém, syn. atopická dermatitida (AD), je chronická dermatóza s výrazným dopadem na všechny oblasti života nemocného. Dominujícím příznakem kromě samotného ekzému a xerózy je chronický pruritus, často i bolest. Intenzita pruritu je citlivým ukazatelem efektu léčby a aktivity choroby. Údaje o prevalenci se mezi jednotlivými zeměmi velmi liší, většina pochází z dotazníkových průzkumů. Relevantnější údaje poskytují databáze zdravotních pojišťoven či národních registrů. Těmi jsou recentní data v ČR uvádějící celkovou prevalenci okolo 2 %, u dospělých 1,5 % a u dětí 6 % (1), což koreluje s údaji globální analýzy (2,6 %, 2 % a 4 %) z roku 2023 (2).

Příchod nových skupin léků pro celkovou, a brzy i pro lokální léčbu atopického ekzému je po desítkách let průlomový. Atopický ekzém je však choroba chronická a její průběh je nepředvídatelný (3). K ovlivnění dlouhodobého průběhu má být léčba včasná a dosta-

tečně účinná. Nestačí ale jen chorobu správně a účinně léčit, je třeba, aby se ji pacient naučil i dlouhodobě zvládat. Zde má své místo terapeutická edukace, jejíž význam ilustruje zařazení do základního stupně léčby v evropských i mezinárodních doporučených postupech pro léčbu AD (4a, 5, 6). Smyslem je, aby si pacient osvojil znalosti, dovednosti a návyky, jak svou chorobu zvládat. V ČR je pacientům k dispozici edukační web (atopikonline.cz), podporovaný odbornými společnostmi ČLS JEP – ČDS, ČSAKI, OSPDL.

S farmakologickým výzkumem jde ruku v ruce i výzkum etiopatogeneze AD, odhalující, o jak složitý proces jde. Výzkum současně ukazuje i na potenciální místa zásahu pro nové léčivé přípravky a prostředky. Jedním z nich je i alterace kožního mikrobiomu u AD – kožní dysbióza. Pro pochopení možností i limitací tohoto přístupu je třeba si osvětlit vzájemný vztah mikrobiomu kůže s kožní bariérou a imunitou a s „alergií“.

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

None.

Cit. zkr: *Dermatol. praxi.* 2024;18(3):130-134

<https://doi.org/10.36290/der.2024.026>

Článek přijat redakcí: 4. 3. 2024

Článek přijat k tisku: 11. 4. 2024

MUDr. Nina Benáková, Ph.D.

nina.benakova@email.cz